

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Ymyriadau rhagsefydlu ar gyfer cleifion ar restrau aros llawfeddygol dewisol

Crynodeb o dystiolaeth pwnc ar ymyriadau rhagsefydlu
maethol.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg hefyd/This document is also available in
English

Cynnwys:

Ymyriadau maethol.....	5
Deiet Hypocaloric Llawn Protein ar gyfer cleifion ar restrau aros am lawdriniaeth fariatrig.....	5
Cyfeiriadau:.....	7

Cefndir

Ar hyn o bryd, mae amseroedd aros yn y GIG yn uwch nag erioed, gyda rhestrau aros arbennig o hir ym maes llawdriniaeth ddewisol. Gall disgwyl am amser maith am lawdriniaeth effeithio'n negyddol ar gleifion a allai brofi canlyniadau iechyd gwaeth, iechyd meddwl gwael, clefydau'n datblygu ymhellach, neu hyd yn oed farwolaeth¹. Gallai'r amser a dreulir yn disgwyl am lawdriniaeth gael ei ddefnyddio'n well yn paratoi cleifion. Nod ymyriadau rhagsefydlu yw gwella iechyd a lles cyffredinol cyn llawdriniaeth fawr, trwy ymyrryd yn y cyfnod cyn llawdriniaeth i addasu ffactorau risg ymddygiadol a ffordd o fyw a allai gael effaith gadarnhaol ar ganlyniadau cyn llawdriniaeth ac yn y tymor hwy.

Nod y crynodeb hwn o dystiolaeth pwnc yw archwilio:

- 1) Pa ymyriadau rhagsefydlu i oedolion ar restrau aros llawfeddygol dewisol sy'n effeithiol?
- 2) Pa nodweddion/cydrannau o ymyriadau rhagsefydlu i oedolion ar restrau aros llawfeddygol sy'n bwysig i'w llwyddiant?

Mae'r crynodeb hwn o dystiolaeth pwnc yn crynhoi **ymyriadau rhagsefydlu maethol** a nodwyd gan ein chwiliad tystiolaeth cyflym. Cafodd astudiaethau eu cynnwys os oeddent yn edrych ar ymyriadau rhagsefydlu i gefnogi cleifion wrth aros am lawdriniaeth, a lle aseswyd canlyniadau cyn llawdriniaeth i bennu effaith yr ymyriadau ar iechyd cleifion yn ystod y cyfnod cyn y llawdriniaeth. Nid yw canlyniadau ar ôl llawdriniaeth wedi'u cynnwys yn y crynodeb hwn gan fod y diddordeb ar gleifion cyn llawdriniaeth, ac oherwydd y nifer fawr o ganlyniadau cyn llawdriniaeth a ddisgrifir yn yr astudiaethau.

¹ Okolie C, et al. 2022. A rapid review of the effectiveness of innovations to support patients on elective surgical waiting lists. *Medrxiv* DOI: 10.1101/2022.06.10.22276151

<https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2022.06.10.22276151v1.Full.pdf>

✓ **Bwriad y crynodeb hwn yw:**

- Cefnogi'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau am bolisiâu neu gamau gweithredu cenedlaethol neu leol
- Cefnogi sgysiau archwiliadol am ymyriadau, rhaglenni a gwasanaethau drwy:
 - Amlygu'r mathau o ymyriadau yr ymchwiliwyd iddynt
 - Amlygu'r mathau o ymyriadau sy'n dangos canlyniadau addawol ac sy'n deilwng o archwilio pellach sy'n benodol i'r cyd-destun
 - Amlygu'r mathau o ymyriadau sy'n llai tebygol o gael eu cefnogi gan y dystiolaeth ac y dylid eu hosgoi ar hyn o bryd.

✗ **Nid bwriad y crynodeb hwn yw:**

- Rhoi asesiad ansawdd a chyd-destunol manwl o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer pob ymyriad ac ni ddylid ei ddefnyddio ar ei ben ei hun i ddyrannu adnoddau
- Ystyried blaenoriaethau sy'n cystadlu, addasu i gyd-destun lleol, effeithio ar faint na chostau
- Ymdrin â'r holl ymyriadau posibl.

Allwedd Graddio Tystiolaeth:

Mae'r dystiolaeth yn awgrymu y gallai'r ymyriad gael effaith gadarnhaol ar y canlyniad hwn:

Cefnogir yr ymyriad gan dystiolaeth o ansawdd da neu gymedrol o'i effeithiolrwydd ar gyfer y canlyniad hwn

Esboniad:

Mae'r rhan fwyaf o astudiaethau'n cael eu harfarnu fel rhai o ansawdd da neu gymedrol ac maent yn dangos effaith o blaid yr ymyriad ar gyfer y canlyniad hwn

Ystyriaethau pellach:

Angen archwilio pellach sy'n benodol i'r cyd-destun (y gallu i gyffredinol i Gymru). Ystyried gwerthuso trylwyr os yw'r mathau hyn o raglenni'n cael eu gweithredu

Angen ymchwil pellach:

Mae'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer yr ymyriad hwn yn cynnwys astudiaethau o ansawdd gwael i raddau helaeth ar gyfer y canlyniad hwn

Esboniad:

Mae'r rhan fwyaf o astudiaethau'n cael eu harfarnu fel rhai o ansawdd gwael, ond maen nhw'n dal i ddangos effaith ar gyfer y canlyniad o blaid yr ymyriad

NEU

Mae'r rhan fwyaf o astudiaethau'n cael eu harfarnu fel rhai o ansawdd gwael ac nid ydynt yn cael unrhyw effaith ar y canlyniad hwn o blaid yr ymyriad

Ystyriaethau pellach:

Angen ymchwil sylfaenol mwy cadarn a gwerthuso trylwyr

Angen ymchwil pellach:

Mae'r sylfaen dystiolaeth yn anghyson. Efallai y bydd rhywfaint o dystiolaeth yn cefnogi'r defnydd o'r ymyriad hon ar gyfer y canlyniad hwn, ond nid yw'n bendant

Esboniad:

Mae canlyniadau astudiaethau yn anghyson heb fwyafrif clir o blaid neu yn erbyn yr ymyriad, waeth beth fo'r ansawdd

Ystyriaethau pellach:

Angen ymchwil sylfaenol mwy cadarn a gwerthuso trylwyr

Angen ymchwil pellach:

Mae diffyg tystiolaeth am yr ymyriad hwn ar gyfer y canlyniad hwn

Esboniad:

Dim ond un astudiaeth sydd wedi'i nodi ar gyfer yr ymyriad hwn (waeth beth fo'r ansawdd)

Ystyriaethau pellach:

Angen mwy o ymchwil sylfaenol a gwerthuso trylwyr

Mae'r dystiolaeth yn awgrymu na fydd yr ymyriad yn effeithiol ar gyfer y canlyniad hwn o reidrwydd:

Mae yna dystiolaeth o ansawdd da neu gymedrol i awgrymu bod yr ymyriad hwn yn debygol o fod yn aneffeithiol ar gyfer y canlyniad hwn

Esboniad:

Mae'r rhan fwyaf o astudiaethau'n cael eu harfarnu fel rhai o ansawdd da neu gymedrol ond nid ydynt yn cael unrhyw effaith ar yr ymyriad ar gyfer y canlyniad hwn

Ystyriaethau pellach:

Mae'r ymyriadau hyn yn llai tebygol o gael eu cefnogi gan dystiolaeth a dylid eu hosgoi ar hyn o bryd

Ymyriadau maethol

Deiet Hypocaloric Llawn Protein ar gyfer cleifion ar restrau aros am lawdriniaeth fariatrig⁽¹⁾.

Sylwer, gan mai dim ond un astudiaeth sydd wedi'i nodi yn y categori hwn, mae'r canlyniadau wedi'u graddio fel tystiolaeth annigonol yn ddiodyn. Er gwaethaf hyn, gwnaed ymgais yn y crynodeb i adrodd ar effeithiolrwydd yr astudiaeth.

Crynodeb o'r ymyriad:

Archwiliodd un astudiaeth⁽¹⁾ o ansawdd cymedrol effeithiolrwydd deiet hypocalorig sy'n llawn protein pythefnos o hyd (protein = 75 g/dydd; kcal= 913 kcal/dydd) o gymharu â deiet hypocalorig safonol (protein= 58 g/dydd; kcal = 841 kcal/dydd) mewn cleifion sy'n aros am lawdriniaeth fariatrig.

Cymharodd yr astudiaeth ddeiet BCM Diat™ â diet rheolydd (Optifast™). Roedd y ddau ddeiet yn cynnwys cyfuniad o gawliau ac ysgytlaethau, ac roedd y diet BCM Diat™ yn cynnwys bariau â blas hefyd. Roedd cyfranogwyr yn y ddau grŵp yn cael bwyta 200g/dydd o lysiau startsh isel, a diodydd heb galoriau hefyd.

Canlyniadau:

Mae'r dystiolaeth o effeithiolrwydd **ymyriadau deiet hypocalorig llawn protein pythefnos o hyd yn ddifffgiol** ar gyfer y canlyniadau canlynol:

Canlyniadau pwysau:

- **Efallai na fydd yn effeithiol** (un astudiaeth o ansawdd cymedrol; dim gwahaniaeth arwyddocaol rhwng y ddau grŵp deiet ar gyfer colli pwysau, colli pwysau gormodol, BMI neu fesurau cylchedd corff)⁽¹⁾.

Cyfaint yr afu:

- **Efallai na fydd yn effeithiol** (un astudiaeth o ansawdd cymedrol, dim gwahaniaeth arwyddocaol rhwng y ddau grŵp deiet)⁽¹⁾.

Cynnwys braster yr iau/afu:

- **Efallai na fydd yn effeithiol** (un astudiaeth o ansawdd cymedrol, dim gwahaniaeth arwyddocaol rhwng y ddau grŵp deiet)⁽¹⁾.

Màs meinwe bloneg perfeddol MRI :

- **Efallai na fydd yn effeithiol** (un astudiaeth o ansawdd cymedrol, dim gwahaniaeth arwyddocaol rhwng y ddau grŵp deiet)⁽¹⁾.

Newidiadau mewn paramedrau serwm:

- **Efallai na fydd yn effeithiol** (un astudiaeth o ansawdd cymedrol, dim gwahaniaeth arwyddocaol rhwng y ddau grŵp deiet ar gyfer colesterol LDL a HDL a thriglyseridau, glwcos ymprydio, HbA_{1c}, protein c-adweithiol, ALAT, ASAT, Haemoglobin, Haematocrit, thrombocytau ac erythrocytau)⁽¹⁾.

Digwyddiadau niweidiol

- Ni welwyd unrhyw ddigwyddiadau niweidiol difrifol yn ystod yr astudiaeth⁽¹⁾.

Sylwadau'r Gwasanaeth Tystiolaeth:

Mae'n werth nodi, pan gyfunwyd y canlyniadau o'r ddau ddeiet a'u dadansoddi gyda'i gilydd, nododd yr awduron y gallai deiet isel iawn mewn calorïau yn gyffredinol fod yn effeithiol ar gyfer gwella nifer o'r canlyniadau uchod. Fodd bynnag, fel y dangosir uchod, ni wnaethant ddarganfod bod y Deiet Diat™ BCM yn well yn ystadegol na'r deiet Optifast™ ar gyfer unrhyw ganlyniad⁽¹⁾.

Y gallu i gyffredinoli:

Cynhaliwyd yr astudiaeth hon yn yr Almaen⁽¹⁾, felly mae angen ystyried y gallu i gyffredinoli i gyd-destun Cymru.

Cymhwysedd:

Cynhaliwyd yr ymyriad mewn cleifion sy'n aros am lawdriniaeth fariatrig ac felly efallai na fydd yn berthnasol i gleifion sy'n aros am lawdriniaethau dewisol eraill.

Os ydych yn parhau â'r ymyriad hon:

Awgrymir bod angen gwaith ymchwil cadarn pellach a gwerthuso effaith yn drylwyr.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Cyfeiriadau:

1. Lange UG, Moulla Y, Schütz T, Blüher M, Peter V, Shang E, et al. Effectiveness and Tolerability of a Two-Week Hypocaloric Protein-Rich Diet Prior to Obesity Surgery with Two Different Diet Interventions: a Prospective Randomized Trial. *Obes Surg.* 2022;32(9):2903-13.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Gweithio gyda'n gilydd i greu Cymru iachach

Working together for a healthier Wales

© 2024 Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Gellir atgynhyrchu deunydd sydd yn y ddogfen hon o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-governmentlicence/version/3/ ar yr amod y gwneir hynny'n gywir ac nad yw'n cael ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Cydnabyddiaeth i Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru i'w nodi.

ISBN: 978-1-83766-330-9